

Вих. № 4

Від 02.02.2017 р.

В.о. Голови Комітету Верховної Ради
України з питань аграрної політики та
земельних відносин

БАКУМЕНКУ О.Б.

м. Київ, вул. Шовковична, 2

Шановний Олександр Борисовичу!

Ми, представники найбільших вітчизняних аграрних асоціацій, засвідчуємо Вам свою глибоку повагу та звертаємось за допомогою у вирішення питання, яке викликає у нас серйозне занепокоєння.

Мова йде про проект Закону України «Про систему збирання та утилізації використаної тари», реєстраційний № 5614 (далі – законопроект № 5614), який 28 грудня 2016 року був поданий на розгляд Верховної Ради України групою народних депутатів на чолі з І. С. Луценко. Положення цього законопроекту передбачають запровадження обов'язкової депозитної системи збору використаної тари, яка, на думку авторів законопроекту, є ефективним економічним механізмом вирішення існуючої проблеми відходів, що склалась в країні.

На наше переконання, пропонований законопроектом механізм вирішення проблеми поводження з відходами, з огляду на досвід країни-членів ЄС, є неефективним та не дозволить вирішити це питання по суті. Більше того, впровадження депозитної системи призведе до суттєвого подорожчання харчових товарів (напоїв), на які поширюється депозитна система, фінансових збитків виробників таких товарів, та, відповідно, представників аграрного сектору, а також негативно вплине на розмір надходжень до бюджету країни, що пояснюється наступним.

Запровадження обов'язкової депозитної системи та її подальше функціонування вимагає від суб'єктів господарювання значних фінансових витрат, що є неприпустимим для України в існуючих умовах. Для прикладу, впровадження депозитної системи в Німеччині (досвід якої наводиться авторами законопроекту як такий, що потребує наслідування) коштувало приблизно 726 млн. євро, а щорічні витрати на її функціонування сягнули 793 млн. євро.¹

¹ <http://www.apeal.org/wp-content/uploads/2015/04/08-02-Roland-Berger.pdf>

Функціонування цієї системи вимагає від суб'єктів господарювання витрат на придбання спеціального обладнання для прийому тари, створення належно захищених місць для зберігання депозитної тари, забезпечення нової логістики. у тому числі придбання автомобілів для збору тари та її доставки на перероблення, розроблення системи обміну інформацією щодо проданої та повернутої тари, а також підключення до цієї системи.

Як наслідок, витрати на функціонування системи, вартість депозитної етикетки, а також розмір депозиту (не повинен перевищувати середній показник встановлений в країнах ЄС, що станом на сьогодні становить 0,25 євро – приблизно 7,5 гривні) будуть включені у ціну харчових товарів (напоїв) у тарі, що, безсумнівно, призведе до суттєвого подорожчання харчових продуктів у тарі.

Подорожчання харчових продуктів у тарі, у поєднанні із низьким рівнем купівельної спроможності населення, призведе до зменшення рівня споживання таких продуктів та, відповідно, до фінансових збитків виробників таких товарів і представників аграрного сектору.

Більше того, зростання цін на харчові продукти у поєднанні із звуженням бази оподаткування податком на додану вартість (вартість депозитної етикетки не включається до бази оподаткування) негативно вплине на рівень надходжень до бюджету у вигляді податку на додану вартість, який становить 20 відсотків вартості ціни товару (стаття 194 Податкового кодексу України).

Слід відмітити, що впровадження депозитної системи найбільш суттєво вплине на соціально незахищені верстви населення (пенсіонерів та малозабезпечених особах), які будуть позбавлені можливості придбавати навіть соціально значимі товари у тарі як, наприклад, молоко у поліетиленових плівках, вартість якого є порівняно не високою, що і забезпечує його доступність (автори законопроекту пропонуються поширити дію депозитної системи на будь-яку тару для харчових напоїв, у тому числі соціально значимих). Це, на нашу думку, призведе до порушення конституційно закріплених прав таких категорій людей, зокрема на достатній життєвий рівень та достатнє харчування (стаття 48 Конституції України).

При цьому, поширення вимог депозитної системи на молочні продукти, як пропонується законопроектом, не відповідає європейському досвіду, що пояснюється, зокрема тим, що зберігання порожньої тари від таких продуктів потребує забезпечення належних гігієнічних умов, які б унеможливили поширення бактерій, їх спор та неприємного запаху від молочних продуктів. При цьому, незрозумілою є позиція авторів щодо непоширення вимог депозитної системи на тару лікєро-горілочаної продукції. Складається враження, що положення законопроекту покликані стимулювати попит на алкоголь та знижувати його на корисні харчові, в том числі молочні напої.

Крім того, законопроект № 5614 не містить завершеного механізму реалізації його положень, що на практиці призведе до неможливості

функціонування пропонованої ним обов'язкової депозитної системи. Для прикладу, положення проекту передбачають можливість одночасного функціонування багатьох операторів депозитної системи, які будуть здійснювати управління депозитною системою на визначеній території (стаття 15 проекту), включаючи встановлення розміру депозиту. Проте, проект не встановлює, яким чином та ким буде визначатись територія діяльності операторів депозитної системи, порядок їх взаємодії та чи можуть декілька операторів одночасно діяти на одній території (наприклад, на території одного міста чи області). Крім того, проект, передбачаючи можливість функціонування декількох операторів, не врегульовує питань щодо можливості повернення споживачами тари однієї депозитної системи до точок збору іншої системи, а також щодо порядку визначення (вибору) виробником продукції (імпортером) оператора, до якого необхідно звернутись, у випадку розміщення продукції на всій території країни, для отримання депозитних етикеток. Більше того, саме можливість вибору виробником (імпортером) операторів депозитної системи зумовлює виникнення конкуренції між операторами та, як наслідок, стимулюватиме їх до зменшення рівня депозиту для зацікавлення виробників (імпортерів) приймати участь саме в їхній системі. Проте, застосування такого стимулу як зменшення рівня депозиту призведе до втрати фінансової зацікавленості споживачів повертати тару, наслідком цього стане недієздатність пропонованої законопроектом № 5614 моделі вирішення питання поводження з тарою як окремим видом (елементом) відходів упаковки.

Вважаємо за необхідне також звернути Вашу увагу на те, що:

- положення законопроекту *концептуально не узгоджується з проектом Національної стратегії поводження з відходами*, на основі якої, згідно з міжнародними зобов'язаннями України, визначеними Угодою про асоціацію між Україною та ЄС, повинні здійснюватись інституційні реформи у сфері управління відходами;

- реєстрація законопроекту відбулась із порушенням вимог Регламенту Верховної Ради України в частині строку подання альтернативних проектів (строк такої подачі закінчився ще у липні 2016 року) та пакету супровідних документів до проекту, які повинен надати суб'єкт законодавчої ініціативи (не надано фінансово-економічне обґрунтування його прийняття та не запропоновано механізми збалансування бюджету). Відповідно до статті 92 Регламенту Верховної Ради України вказані порушення є підставою для відмови у реєстрації законопроекту.

Підсумовую вказане, прийняття законопроекту матиме вкрай несприятливі наслідки не лише для суб'єктів господарювання, у тому числі представників аграрного сектору, але і негативно вплине на соціально-економічне становище держави та її громадян, зокрема на соціально незахищені категорії, які особливо гостро відчують подорожчання товарів в тарі, насамперед молочних продуктів.

З метою недопущення вказаного, звертаємось до Вас з проханням розглянути проект Закону України «Про систему збирання та утилізації використаної тари».

реєстраційний № 5614, та за наслідками цього, повідомити Комітет Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (головний комітет) про необхідність відхилення цього законопроекту.

З повагою,

Голова Всеукраїнської Аграрної Ради,

Андрій Дикун

Голова Національної асоціації цукровиків України «Укрцукор»

В.о. генерального директора ВГО «Українська аграрна конфедерація»

Марія Дідух

Голова ГС «Аграрний союз України»

Генадій Новіков

Генеральний директор «Українського клубу аграрного бізнесу»

Тарас Висоцький

Виконавчий директор Асоціації «Союз птахівників України»

Сергій Карпенко

Голова Асоціації «Свинарі України»

Артур Лоза

Генеральний директор Асоціації виробників молока України

Вікторія Третякова

Голова Асоціації фермерів та землевласників України

Іван Томич

